

# MATERIAŁ, RECENZJE, SPRAWOZDANIA

ROCZNIKI EKONOMII I ZARZĄDZANIA  
Tom 9 (45), numer 3 – 2017

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/reiz.2017.9.3-7>

HELENA ŻUKOWSKA  
Wydział Nauk Społecznych KUL  
e-mail: [helena.zukowska@kul.pl](mailto:helena.zukowska@kul.pl)

## SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU KONFERENCJI NAUKOWEJ „FINANSE PUBLICZNE A ROZWÓJ GOSPODARKI – IN MEMORIAM PROFESOR ZYTA GILOWSKA” Lublin, KUL, 24-26 kwietnia 2017 roku

W dniach 24-26 kwietnia 2017 r. została zorganizowana w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie konferencja naukowa „Finanse publiczne a rozwój gospodarki – In Memoriam Profesor Zyta Gilowska”. Organizatorem konferencji był Instytut Ekonomii i Zarządzania Wydziału Nauk Społecznych KUL. Tematem wiodącym konferencji była myśl naukowa i działalność organizacyjna Pani Profesor Zyty Gilowskiej.



KATOLICKI  
UNIWERSYTET  
LUBELSKI  
JANA PAWŁA II

KUL



FUNDACJA  
ROZWOJU  
KUL



Konrad  
Adenauer  
Stiftung

INSTYTUT EKONOMII I ZARZĄDZANIA KUL, FUNDACJA ROZWOJU KUL,  
FUNDACJA KONRADA ADENAUERA W POLSCE  
ZAPRASZAJĄ NA KONFERENCJĘ

## FINANSE PUBLICZNE A ROZWÓJ GOSPODARKI

- IN MEMORIAM PROFESOR ZYTA GILOWSKA

**24-25** > LUBLIN  
kwietnia 2017 CTW  
SALA 114

**26** > ŚWIDNIK  
kwietnia 2017 SIEDZIBA  
RADY MIASTA

HONOROWY PATRONAT PREZYDENTA  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ANDRZEJA DUDY

Projekt realizowany  
z Narodowym Bankiem Polskim  
w ramach programu edukacji ekonomicznej

NBP Narodowy Bank Polski

PATRONAT  
MEDIALNY

TVP3  
LUBLIN



Celem głównym konferencji było przypomnienie sylwetki oraz działalności naukowej, dydaktycznej i organizatorskiej profesor Zyty Gilowskiej w pierwszą rocznicę Jej śmierci. Pani Profesor była osobą wielce skromną i wszelkie próby upamiętnienia Jej wyjątkowej osobowości i dzieła za Jej życia były ucinane na początkowym etapie ich podejmowania. Jednakże najbliżsi współpracownicy i przyjaciele z Instytutu Ekonomii i Zarządzania KUL nie godzili się na zanikanie w powszechnej świadomości wybitnych osiągnięć społecznych, politycznych oraz dorobku naukowego profesor Zyty Gilowskiej – stąd pomysł konferencji.

Celem szczegółowym konferencji było uświadomienie ponadczasowych osiągnięć Pani Profesor w dziedzinie finansów publicznych, samorządności na poziomie lokalnym oraz prospołecznych rozwiązań prawnych w sferze podatków. Celem uzupełniającym było pokazanie studentom KUL w osobie Pani Profesor wzoru do naśladowania w zakresie wyboru drogi życiowej i kariery zawodowej oraz konsekwencji i odwagi w dążeniu do wytyczonych celów, uświadomienie studentom, że warto kultywować wartości chrześcijańskie, że warto uparcie dążyć do celu, że porażki powinny nas uczyć ich unikania, a osiągnięte sukcesy nie napawać pychą.

Zdaniem organizatorów konferencji wszystkie postawione cele udało się zrealizować, o czym świadczy przebieg i ocena konferencji przez jej licznych uczestników – wybitnych naukowców z całej Polski, działaczy politycznych szczebla krajowego i lokalnego, w tym posłów i senatorów, liczne grono studentów.

Jednakże opracowanie koncepcji konferencji postawiło przed organizatorami duże wyzwanie – jak opowiadać o życiu i zasługach innego człowieka, człowieka formatu profesor Zyty Gilowskiej. Dylemat wyboru formy prezentacji sylwetki profesor Gilowskiej opisuje prof. Marian Żukowski<sup>1</sup>:

(1) Czy przygotować laurkę zawierającą obraz człowieka namalowany przy użyciu wielu przymiotników wyrażających jego wielkość i doskonałość? Bez trudu można to zrobić, opisując życie Zyty Gilowskiej. Była osobą wielkiego formatu i bez kłopotu można pisać o Niej w takiej konwencji.

(2) Czy znaleźć i opisać ciekawe fakty, interesujące zdarzenia, sytuacje nieznanne, sensacyjne? Jeszcze łatwiej taki tekst przygotować. W życiu profesor Zyty Gilowskiej było tyle ciekawego, że dobry reżyser miałby dylemat, dla jakiego filmu przygotować scenariusz.

(3) Czy napisać esej składający się ze zdań prawdziwych, pełnych frazesów, ale emocjonalnie pustych i nijakich? To by było najprostsze. Nie o takie opowieści jednak chodzi.

Wspomnienie o Pani Profesor należałoby zatytułować: „Droga Pani Profesor Zyty Gilowskiej do Polski”. Opis tej drogi to przypomnienie Jej wędrówki z małej, lokalnej, samorządowej lubelskiej Ojczyzny do Ojczyzny dużej, do Polski. Czy była to droga wytyczona świadomie, czy zarządził nią przypadek?

---

<sup>1</sup> *Sektor finansów publicznych a rozwój gospodarczy, Problemy i dylematy*, red. M. Żukowski, Wydawnictwo KUL, Lublin 2017, s. 35-36.

Po zapoznaniu się z Jej drogą, pozostajemy w świadomości, że wszyscy jesteśmy wędrowcami, idziemy przez życie, coś czynimy. Ona miała swoją drogę. Na tej drodze Ją spotkaliśmy. Powinniśmy zastanowić się nad tą drogą i wykorzystać jej doświadczenie. Teraz, gdy możemy spojrzeć wstecz, spróbujmy znaleźć w tej wędrowce logikę – profesor Zyta Gilowska zmierzała do Polski, która powinna się zmieniać i którą Ona zamierzała zmieniać.

W historii życia profesor Zyty Gilowskiej wyraźnie dostrzegamy kompas, który umożliwiał Jej podejmowanie decyzji, jak we właściwą stronę kierować swoje kroki. Tym kompasem była wiara w wartości chrześcijańskie. Warto w tym miejscu przytoczyć fragment z wprowadzenia JM Rektora KUL, ks. prof. Antoniego Dębińskiego, do książki wspomnianej poświęconej profesor Gilowskiej.

Ulubioną sentencją prof. Gilowskiej była pochodząca z filmu gruzińskiego reżysera Tengiza Abuładze „Pokuta”, kiedy starsza kobieta, przechodząc przez ulicę, pyta napotkaną w oknie mijanego domu gospodynię: „Czy ta droga prowadzi do Świątyni?”. Ta – wiedząc o zniszczeniu świątyni przez pozbawionego skrupułów dyktatora (symbolicznie kumulującego w sobie cechy XX-wiecznych zbrodniarzy) – odpowiada: „Nie, ta droga nie prowadzi do świątyni”. Wówczas, zdumiona i niedowierzająca, staruszka odwraca się i – w zamysleniu, jakby sobie samej komentując to, co usłyszała – wypowiada zdanie: „A na co komu droga, która nie prowadzi do świątyni?” [...]. Dla prof. Gilowskiej wszystkie drogi prowadziły do Świątyni<sup>2</sup>.

Przed prezentacją przebiegu konferencji przypomniano biografię prof. Zyty Gilowskiej. W ulotce konferencyjnej przygotowanej przez organizatorów czytamy:

Zyta Janina Gilowska, z domu Napolska, urodzona 7 lipca 1949 roku w Nowym Mieście Lubawskim. Absolwentka studiów kierunkowych z ekonometrii w Instytucie Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego (1972), uczestniczka wydarzeń marcowych, usunięta z uczelni w marcu i ponownie przyjęta na studia pod koniec czerwca 1968 roku. Praca doktorska pt. „Analiza systemu kształtowania się zatrudnienia w rolnictwie” została napisana pod kierunkiem doc. dr hab. Sławomira Kozłowskiego (1981). Stopień dr habilitowanego nauk ekonomicznych został uzyskany na UMCS (1994), na podstawie rozprawy pt. „Proces reformowania systemu dochodów gmin w warunkach transformacji ustrojowej Polski”. W 1999 roku otrzymała tytuł profesora nauk ekonomicznych.

Przez całe życie związana ze szkolnictwem wyższym. Początkowo pracownik Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (1972-1985), od 1985 roku zatrudniona w reaktywowanej na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Sekcji Ekonomii, a następnie w Instytucie Ekonomii i Zarządzania KUL. Dwukrotnie – w latach 1996-1998 oraz 2008-2011 – dyrektor Instytutu, od 1995 roku nieprzerwanie kierownik Katedry Finansów Publicznych. Wykładowca w Krajowej Szkole Administracji Publicznej, Europejskim Instytucie Rozwoju Regionalnego i Lokalnego UW. Poseł na Sejm RP IV oraz VI kadencji, delegat do Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy, w latach 2006-2007 Wicepremier ds.

---

<sup>2</sup> Tamże, s. 22.

gospodarczych i Minister Finansów. Członkini Rady Polityki Pieniężnej, od 2015 roku powołana do Narodowej Rady Rozwoju. Autorka ponad 250 publikacji z zakresu finansów publicznych, samorządu terytorialnego oraz polityki rozwoju.

26 maja 2015 r. prof. Zyta Gilowska pisze do JM Rektora KUL: „Uprzejmie proszę o przedłużenie umowy o pracę na dotychczasowych warunkach. Jednocześnie deklaruję powrót do obowiązków dydaktycznych z dniem 1 października 2015 r.” Zamierza wrócić do aktywnej pracy na uczelni. Chce prowadzić zajęcia ze studentami. W październiku 2015 r. zostaje powołana przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę do Narodowej Rady Rozwoju. W Instytucie Ekonomii i Zarządzania planowane są dla Niej zajęcia w roku akademickim 2015/2016. Jednak w październiku 2015 r. nie podejmuje obowiązków pracowniczych, nie poprowadzi już zajęć ze studentami. Jej stan zdrowia uniemożliwia realizację planów związanych z dalszą pracą na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II<sup>3</sup>. W kwietniu 2016 r. odchodzi do Pana.

Profesor Marian Żukowski, następca prof. Zyty Gilowskiej na stanowisku dyrektora Instytutu Ekonomii i Zarządzania w KUL, powiedział na konferencji, podsumowując Jej życie zawodowe:

Zyta Gilowska szła do Polski, o jakiej myślała, jakiej chciała dla siebie i innych. Weszła w dorosłe życie jako osoba bardzo dobrze wykształcona. Ukończyła jedną z najlepszych uczelni w Polsce – Instytut Nauk Ekonomicznych na Uniwersytecie Warszawskim. Jako ekonometryk potrafiła liczyć, co było bardzo ważne w Jej działalności, dostarczało konkretnych argumentów w prezentowanych racjach. Dostrzegała to, czego wówczas brakowało w Polsce, dostrzegała to, czego wszyscy wtedy chcieliśmy. Na początku wędrówki dostrzegła, że ustrój centralnie sterowany jest niewydolny. Brakowało instytucji, która uruchomi i wykorzysta siłę lokalnych społeczności. Zaczęła z innymi współtworzyć samorząd. Najpierw w Świdniku, w lokalnym środowisku, gdzie żyła, pracowała i mieszkała. Znała problemy tego środowiska doskonale – to były Jej problemy. Zaproponowała metody i sposoby na rozwiązywanie nurtujących dylematów. Nie bała się uczyć, była – powiemy dzisiaj – innowacyjna. Ekonomista, ekonometryk – wzięła się za przygotowanie regulacji prawnych dla samorządu. Weszła do zespołu, który przygotował regulacje umożliwiające stworzenie norm prawnych i instytucji, z którym zmieniała otaczającą rzeczywistość. Budowała nową Polskę na miarę zamierzeń i ówczesnych możliwości. Z innymi – takimi, którzy „nie wiedzieli, że nic się nie da zrobić”, zaczęła budować od podstaw samorząd lokalny. Udało się. To była Jej mała Ojczyzna, lubelska, lokalna. Z tej Ojczyzny szła dalej – do dużej Ojczyzny, do Polski. Trafiła do tej swojej dużej Ojczyzny. Pracowała ciężko, starała się, by nam się lepiej mieszało w Ojczyźnie.

Droga Pani Profesor, dziękuję bardzo, że mogłem obserwować Panią w Jej wędrówce. Jako student na Wydziale Ekonomicznym UMCS uczęszczałem w 1972 roku na Pani ćwiczenia z ekonometrii, dla których wykład prowadził Pan Profesor dr hab., hrabia Paweł Czartoryski. Po latach głosowałem na forum Rady Wydziału Ekonomicznego UMCS za nadaniem Pani Doktor Zycie Gilowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Za Jej namową trafiłem w 2010 roku do Instytutu Ekonomii i Zarządzania Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, którym kierowała. Na Jej prośbę podjąłem się kierowania tym Instytutem w 2011 roku. Współpracowaliśmy w ramach Instytutu Ekonomii i Zarządzania na

<sup>3</sup> Tamże, s. 44.

Wydziale Nauk Społecznych KUL. Czekałem na powrót Pani Profesor do pracy od października 2015 roku. Widziałem i podziwiałem Pani pracę przez 44 lata. Tak w mojej pamięci wyglądała droga Pani Profesor Zyty Gilowskiej [...].

Konferencja została przeprowadzona w dniach 24-25 kwietnia 2017 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. W trzecim dniu (26 kwietnia) konferencja odbyła się w Świdniku, miejscu zamieszkania i działalności prof. Zyty Gilowskiej. Wspólne posiedzenie Rady Miasta i pracowników Instytutu Ekonomii i Zarządzania KUL było okazją do przypomnienia poglądów i aktywności Pani Profesor jako działacza i orędownika wzmocnienia roli samorządu terytorialnego w Polsce.

Konferencja została objęta Honorowym Patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, finansowo wsparły ją: Narodowy Bank Polski, Fundacja Konrada Adenauera w Polsce i Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, natomiast organizacyjnie – Fundacja Rozwoju KUL. Przygotowana została publikacja naukowa nawiązująca tematycznie do obszarów działalności naukowej prof. Zyty Gilowskiej, zatytułowana *Sektor finansów publicznych a rozwój gospodarczy. Problemy i dylematy* (Lublin: Wydawnictwo KUL 2017, ss. 527). Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II wykonało, w dość krótkim czasie, ogromną pracę redakcyjną, wydając tę monografię, dzieło o wysokim poziomie merytorycznym i artystycznym (w tym liczne i dobrej jakości fotografie).

Komitet Honorowy Konferencji stanowili: JM Rektor KUL – ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński, dziekan Wydziału Nauk Społecznych KUL – ks. dr hab. Stanisław Fel, prof. KUL, prezes Narodowego Banku Polskiego – prof. dr hab. Adam Głapiński, wybitni specjaliści z zakresu finansów publicznych i prawa finansowego – prof. dr hab. Alicja Pomorska i prof. dr hab. Jan Głuchowski, członek Rady Polityki Pieniężnej oraz członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego – prof. dr hab. Andrzej Kaźmierczak, współpracownica prof. Zyty Gilowskiej z czasów sprawowania funkcji Ministra Finansów – dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. UMCS, Prezydent Miasta Lublina – dr Krzysztof Żuk i członek Rady Polityki Pieniężnej przy NBP – prof. dr hab. Jerzy Żyżyński.

Do Rady Programowej Konferencji weszli samodzielni pracownicy Instytutu Ekonomii i Zarządzania KUL, tj. prof. dr hab. Marian Żukowski, prof. dr hab. Ivan Błahun, dr hab. Lech Gruszecki, prof. dr hab. Tomasz Gruszecki, dr hab. Julita Jablecka-Pryślopska, prof. KUL, dr hab. Kinga Machowicz, dr hab. Paweł Marzec, prof. KUL, prof. dr hab. Marek Pawlak, dr hab. Helena Żukowska, prof. KUL.

Komitet Organizacyjny Konferencji, pracujący z wielkim zaangażowaniem i odpowiedzialnością, cechował się wszechstronnymi kompetencjami, począwszy od korespondencji z uczestnikami, przygotowania materiałów informacyjnych o konferencji, pozyskania grantów zewnętrznych na dofinansowanie konferencji, przygotowania rozdziałów monografii, sprawdzania i ujednociania tekstów do monografii, organizacji cateringu, przygotowania sesji posterowej, obsługi sprzętu komputerowego, aż po przeprowadzenie konferencji, sfinalizowanie obowiązków organizacyjnych (łącznie z dystrybucją monografii) oraz rozliczenie grantów, w tym złożenie sprawozdań grantodawcom – Narodowemu Bankowi Polskiemu i Fundacji Konrada Adenauera w Polsce. Komitet Organizacyjny Konferencji stanowili: mgr Zdzisław Adam Błasiak, dr Jarosław Kuśpit, dr Joanna Nuciń-

ska, dr Maria Paździor i dr Katarzyna Ziętek-Kwaśniewska. Wielu pracowników Instytutu Ekonomii i Zarządzania wspomagało grupę organizatorów, wspomnieć tu należy dra Piotra Boliboka, mgr Annę Dąbkowską, dr Monikę Nowakowską, dr Annę Pilarczyk, dr Annę Spoz, dra Mariusza Sokołka, dr Agnieszkę Marek, dr Marię Zuba-Ciszewską czy dra Grzegorza Zasuwę.

W konferencji zostały wyraźnie wyodrębnione dwie części – wspomnieniowa i naukowa. W części wspomnieniowej wzięli udział: rodzina prof. Zyty Gilowskiej (siostra i syn z małżonką oraz dziećmi), przyjaciele i współpracownicy, wśród nich prezes partii „Prawo i Sprawiedliwość”, pan Jarosław Kaczyński. W naukowej części konferencji uczestniczyli naukowcy z wielu polskich uczelni, takich jak: Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Szczeciński, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie, Uczelnia Łazarskiego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Politechnika Lubelska. Obecni byli pracownicy wielu centralnych instytucji państwowych, m.in. Kancelarii Premiera RP, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Zdrowia, wielu posłów i senatorów RP. Przybyli także przedstawiciele lubelskich władz administracji centralnej: wojewoda lubelski oraz Prezydent Miasta Lublina, Skarbnik miasta Lublina, a także Kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. W obradach konferencji wzięło udział wielu studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Konferencja zaczęła się w poniedziałek 24 kwietnia 2017 r. o godzinie 10.30. Rozpoczął ją prof. dr hab. Marian Żukowski, przewodniczący Rady Programowej i dyrektor Instytutu Ekonomii i Zarządzania na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który powitał zaproszonych gości, zaprezentował cel i program konferencji oraz zapowiedział jej oficjalne otwarcie. Powiedział między innymi:

Spotykamy się na konferencji „Finanse publiczne a rozwój gospodarczy – in memoriam Profesor Zyta Gilowska”, powodowani potrzebą zachowania pamięci o dokonaniach Pani Profesor. Pani profesor Zyta Gilowska z wielkim oddaniem pracowała dla Uniwersytetu, dla naszego regionu i Ojczyzny. Profesor, Samorządowiec, Państwowiec – Polityk. Dla wielu z nas – Koleżanka. Spotkanie jest okazją, byśmy mówili o Jej pracy i życiu, o problemach naukowych, którymi się zajmowała, a które są aktualne także obecnie.

Następnie oficjalnego otwarcia konferencji dokonał Jego Magnificencja Rektor KUL – ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński, który wyraził zadowolenie, że organizatorzy zgromadzili na konferencji liczne grono przedstawicieli nauki (ponad 60 osób) i studentów KUL. Inauguracyjną część konferencji zakończył ks. dr hab. Stanisław Fel, prof. KUL, dziekan Wydziału Nauk Społecznych, który zaprezentował zawodową drogę prof. Zyty Gilowskiej.

Wykład inauguracyjny pt. „Instytucjonalne uwarunkowania europejskiej polityki gospodarczej” wygłosiła prof. dr hab. Małgorzata Zaleska, dyrektor Instytutu Bankowości w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Następnie rozpoczęła się Sesja I – „Debata z udziałem Ministrów Finansów w Polsce po 1989 roku”. Moderatorami tej sesji byli: prof. dr hab. Marian Żukowski i prorektor KUL ds. Finansów – dr hab. Paweł Smoleń, prof. KUL. Prelegentami Sesji I byli: dr hab. Elżbieta Chojna-Duch, prof. UW (jej referat nosił tytuł „Stabilność fiskalna w Unii Europejskiej i jej skuteczność”); Stefan Kawalec (Capital Strategy Sp. z o.o.) (wygłosił referat pt. „Własna waluta a rozwój gospodarczy kraju”); dr Wojciech Misiąg, prof. WSZLiZ (referat pt. „Wizja samorządu terytorialnego po transformacji ustrojowej a stan obecny”); prof. dr hab. Teresa Lubińska (Uniwersytet Szczeciński) (referat zatytułowany „Prorynkowa i prodecentralizacyjna działalność Minister Finansów Zyty Gilowskiej”).

Głos w dyskusji, nawiązując do wypowiedzi prelegentów, zabierali: prof. dr hab. Stanisław Flejterski (Uniwersytet Szczeciński), dr hab. Robert Gwiazdowski, prof. Uczelni Łazarzkiego, prof. dr hab. Zbigniew Luty (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), prof. dr hab. Bogusław Pietrzak (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie).

O godzinie 15.00 rozpoczęła się Sesja II konferencji, zatytułowana „Wspomnienie: prof. dr hab. Zyta Gilowska – działacz polityczny, Wicepremier, Minister Finansów, Członek Rady Polityki Pieniężnej, Dyrektor Instytutu Ekonomii i Zarządzania KUL”. Moderatorami tej sesji byli: prof. dr hab. Marian Żukowski i prof. dr hab. Jerzy Żyżyński – kolega z czasów studenckich i przyjaciel prof. Zyty Gilowskiej. W sesji wspomnieniowej wzięło udział liczne grono współpracowników i przyjaciół Pani Profesor, którzy wspominali okresy wspólnej pracy. Sesja wspomnieniowa rozpoczęła się od wystąpienia prof. Mariana Żukowskiego, który wprowadzając do dyskusji, powiedział:

Pani Profesor Zyta Gilowska była osobą niezwykle. Wielu z nas pamięta Panią Profesor. Każdy jednak pamięta inaczej. Chcemy teraz porozmawiać o Niej, o tym, jaka była, czym się zajmowała, jak żyła, i zastanowić się nad tym, czym jest dzisiaj dla nas pamięć o Pani Profesor. Nasze spotkanie jest okazją, by przypomnieć sylwetkę Pani Profesor – studentki Uniwersytetu Warszawskiego, pracownika naukowego UMCS i KUL, działacza samorządowego ze Świdnika i Lublina i ważnego urzędnika rządowego w Warszawie.

Pani Profesor Gilowska jako swoista Osoba Prawna (Wicepremier, Minister Finansów), która zajmowała się sprawami wagi państwowej. W jakim stopniu uchroniła Polskę przed kryzysem finansowym roku 2008? Czy to ona uchroniła dla naukowców 50% koszty uzyskania przychodów, wydatnie zmniejszające podstawę opodatkowania dochodów?

Pani Profesor Gilowska jako Osoba fizyczna – człowiek, która rozmawiała z nami o zwykłych ludzkich, naszych i Jej codziennych sprawach.

W dalszej części przemówienia prof. Żukowski nawiązał do słów Rektora KUL:

Jeżeli JM Ks. Rektor zaczął swoje wystąpienie od pytania [...]: „A na co komu droga, która nie prowadzi do świątyni? [...]”, to ja zadam pytanie, które dedykuję szczególnie obecnym tu studentom: „Jak wygląda droga, która wiedzie z Małej Ojczyzny – Lubelszczyzny do Dużej Ojczyzny – Rzeczypospolitej Polskiej”? Jak wyglądała droga, którą kroczyła i którą pokonała Pani Profesor Zyta Gilowska?

Pierwszą osobą występującą w sesji wspomnieniowej był Jarosław Kaczyński, prezes „Prawa i Sprawiedliwości” – partii rządzącej obecnie w Polsce, a także prezes koalicji rzą-

dzącej w czasach, gdy prof. Zyta Gilowska została ministrem finansów i wicepremierem rządu kierowanego przez Kazimierza Marcinkiewicza.

Profesor Marian Żukowski następująco zapowiedział wystąpienie Jarosława Kaczyńskiego:

Szanowny Panie Premierze. Bardzo dziękujemy, że znalazł Pan czas, na wzięcie udziału w części wspomnieniowej konferencji „Finanse publiczne a rozwój gospodarki – in memoriam Profesor Zyta Gilowska”. Obecność Pana jest dla nas zaszczytem, biorąc pod uwagę liczne obowiązki Pana Premiera w zakresie zarządzania naszym krajem. Pan Premier współpracował z Panią Profesor m.in. jako Wicepremierem i Ministrem Finansów. Taka współpraca – jak sobie wyobrażamy – wymaga pełnego wzajemnego zaufania.

Zanim Pani Profesor doszła do pełnienia najwyższych stanowisk w państwie, szła drogą, która miała meandry. Przed rokiem w Świdniku – na pogrzebie Pani Profesor Gilowskiej – Pan Premier mówił: „[...] w bezpośrednim kontakcie była osobą sympatyczną, pełną pomysłów, błyskotliwą, potrafiącą mówić na różne tematy. Czasem ją cytowałem. Zdarzało się, że miałem do niej pretensje, bo jej sformułowania bywały ostre. Ale było w niej coś takiego, że była zdecydowana i wymagająca, a jednocześnie wyjątkowo wręcz urocza”.

Dobra współpraca między ludźmi opiera się na zaufaniu do partnerów. Jak buduje się zaufanie na szczeblach wysokiego poziomu zarządzania – zarządzania krajem? Jak ważne jest zaufanie w relacjach między osobami pełniącymi najwyższe stanowiska w państwie i w jaki sposób nabiera się takiego zaufania do drugiej osoby? Jak zdobyła Pana zaufanie Pani Profesor Gilowska? Jak wyglądała współpraca Pana Premiera z Profesor Gilowską? Jak Pan pamięta Panią Profesor Zytę Gilowską?

Jarosław Kaczyński w ponadpółgodzinnym wystąpieniu odniósł się do zadanych pytań i przypomniał współpracę z okresu sprawowania przez Panią Profesor funkcji ministra finansów i wicepremiera polskiego rządu. Zrelacjonował dwukrotne wejście do rządu pani prof. Gilowskiej (do rządu Kazimierza Marcinkiewicza i potem rządu kierowanego przez Jarosława Kaczyńskiego) na stanowisko ministra finansów. Wypowiedź była ciepła, bardzo osobista i interesująca, wzbogacona o nieznanne szczegóły z tego okresu pracy Pani Profesor, podkreślająca dużą rolę zaufania i lojalności we wzajemnej współpracy.

Kolejni mówcy występujący w sesji wspomnieniowej odnosili się do różnych okresów Jej życia i działalności: prof. Jerzy Żyżyński wspominał czasy studenckie na Uniwersytecie Warszawskim; mgr Katarzyna Głowała opisała współpracę z Panią Profesor jako promotorem swojej pracy magisterskiej; mecenas Andrzej Mierzwa i Adam Pęziół przypomnieli współpracę z okresu tworzenia regulacji prawnych z zakresu finansów samorządów terytorialnych; prof. Teresa Lubińska, mgr Marta Gajęcka, prof. Elżbieta Chojna-Duch i prof. Jolanta Szolno-Koguc wspominały różne aspekty współpracy z okresu sprawowania przez prof. Gilowską funkcji ministra finansów; prof. Andrzej Kaźmierczak odniósł się do współpracy z Panią Profesor z okresu sprawowania przez nią funkcji członka Rady Polityki Pieniężnej; prof. Tomasz Gruszecki wspominał współpracę w Instytucie Ekonomii i Zarządzania KUL; prof. Marian Żukowski przedstawił wspomnienie o Pani Profesor z okresu, gdy był Jej studentem na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie prof. Gilowska podjęła pierwszą pracę na stanowisku asystenta, a także wspominał współpracę w Instytucie Ekonomii i Zarządzania KUL.



Po zakończeniu sesji wspomnieniowej, o godzinie 18.00, w Kościele Akademickim KUL wystąpił Chór Akademicki KUL.

W drugim dniu konferencji, we wtorek 25 kwietnia, o godz. 9.00 rozpoczęła się Sesja III, zatytułowana „Problemy finansów publicznych”. Moderatorem sesji była prof. dr hab. Teresa Lubińska, natomiast jako prelegenci wystąpili: prof. dr hab. Witold Modzelewski (Uniwersytet Warszawski) (referat pt. „Pozorna aksjologia akcyzy”); dr Andrzej Raczko (Narodowy Bank Polski) (referat pt. „Statyczne i dynamiczne efekty polityki budżetowej”); prof. dr hab. Edward Nowak (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) (referat pt. „Audyt wewnętrzny i kontrola zarządcza w sektorze finansów publicznych”); prof. dr hab. Krzysztof Surówka (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) (referat pt. „Kondycja ekonomiczna miast na prawach powiatów a zaspokajanie potrzeb publicznych”); dr Elżbieta Malinowska-Misiąg (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) (referat pt. „Przestrzeganie w Polsce międzynarodowych standardów przejrzystości fiskalnej”); dr hab. Grzegorz Kotliński (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) (referat pt. „Wskazania dla banków świadczących usługi kredytowe dla JST w Polsce”).

Kolejną sesję – IV, zatytułowaną „Problemy finansów lokalnych”, moderowała dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. UMCS. W sesji wystąpili: prof. dr hab. Irena Pyka (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) (referat pt. „Nadzwyczajna polityka monetarna. Między Scyllą a Charybdą”); prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski (Uniwersytet Szczeciński) (referat pt. „Ulgi uznaniowe w zapłacie należności cywilnoprawnych jako instrumenty lokalnej polityki finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego”); dr hab. Małgorzata Pawłowska, prof. SGH (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Narodowy Bank Polski) (referat pt. „Finansowanie przedsiębiorstw kredytem bankowym w Polsce. Czy ułatwia utrzymanie gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu?”); dr hab. Kazimierz A. Kłosiński, prof. IPiSS (Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) (referat pt. „Formy koordynacji [global governance] w sferze usług finansowych”); dr Anna Matras-Bolibok (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i dr Piotr Bolibok (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) (referat pt. „Wpływ wahań koniunkturalnych na finansowanie działalności B+R ze środków publicznych”).

Po krótkiej dyskusji nastąpiło podsumowanie obrad konferencji przez prof. dr hab. Mariana Żukowskiego.

W trzecim dniu konferencji odbyło się Posiedzenie Rady Miasta Świdnika z udziałem pracowników naukowych Instytutu Ekonomii i Zarządzania KUL. Tematem spotkania były aktualne problemy jednostek samorządu terytorialnego. Moderatorem tej sesji była dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. UMCS. W tej sesji wystąpili: dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. UMCS, dr hab. Kinga Machowicz (KUL), prof. dr hab. Marian Żukowski (KUL) i Waldemar Jakson – Burmistrz Miasta Świdnika.

Na zakończenie obrad konferencji głos zabrał prof. dr hab. Marian Żukowski. Sformułował on wnioski końcowe, z których wynikała znacząca rola prof. Zyty Gilowskiej w formowaniu się samodzielności samorządu lokalnego i stanu finansów publicznych w Polsce.

W czasie konferencji, w Centrum Transferu Wiedzy KUL, trwała sesja posterowa, w której wzięli udział uczestnicy konferencji. Poniżej lista osób i tematów posterów.

Mgr Adam Zdzisław Błasiak (KUL) – „Trwałość polityki rozwoju w świetle konstytucyjnych podstaw decentralizacji”; mgr Anna Dąbkowska (KUL) – „Hamulec deficytu w Niemczech”; dr Katarzyna Jabłońska-Karczmarczyk (KUL) – „Opodatkowanie pracy a wzrost gospodarczy. Wysokość i struktura klina podatkowego w Polsce na tle wybranych krajów Unii Europejskiej”; dr Anna Kobiałka (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – „Samodzielność finansowa jednostek samorządu terytorialnego w Polsce”; dr Robert Pankiewicz (KUL) – „Koszty poboru podatków w Polsce”; dr Maria Paździor (KUL) – „Podatek dochodowy od osób prawnych jako źródło wpływów budżetowych”; dr Anna Pilarczyk (KUL) – „Przedsiębiorczość studentów i absolwentów kierunku zarządzanie jako element innowacyjności”; dr Mariusz Sokołek (KUL) – „Obniżenie stawek podatkowych a wpływy do budżetu”; dr Anna Spoz (KUL) – „Koszty pracy – spojrzenie na problematykę zagadnienia z mikro- i makroperspektywy”; dr Katarzyna Ziętek-Kwaśniewska (KUL) – „Bariery rozwoju mikroprzedsiębiorstw w Polsce”; dr Maria Zuba-Ciszewska, dr Grzegorz Zasuwa, dr Piotr Bolibok (KUL) – „Ekonomiczna odpowiedzialność banków spółdzielczych w kontekście koncepcji zrównoważonego rozwoju”; dr hab. Helena Żukowska, prof. KUL – „Komitet Stabilności Finansowej jako instytucja monitorująca zagrożenia stabilności finansowej na poziomie makroekonomicznym”.

Na zakończenie w gronie organizatorów została podjęta polemika, zmierzająca do podsumowania wielotygodniowych wysiłków przygotowujących konferencję. Udana pod względem merytorycznym konferencja, podziękowania i wyrazy uznania uczestników konferencji, w tym członków Rodziny prof. Zyty Gilowskiej, za sprawność organizacyjną są powodem do satysfakcji i zadowolenia dla członków Komitetu Organizacyjnego. Nie do przecenienia jest także możliwość sprawdzenia się zespołu organizatorów w trudnych i mocno stresujących warunkach realizacji skomplikowanego przedsięwzięcia.

Organizatorzy mają pełną świadomość tego, że sukces konferencji zależał od wielu – często anonimowych – osób, które działały na rzecz konferencji. Lista tych osób i instytucji jest bardzo długa, nie sposób ich wymienić. Warto wspomnieć pełne poparcie władz Uczelni – rektorów KUL i dziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL, wsparcie służb administracyjnych, w tym akustyków, pracowników naukowych KUL, pracowników Wydawnictwa KUL i Fundacji Rozwoju KUL. Konferencja nie mogłaby się odbyć bez wsparcia finansowego Narodowego Banku Polskiego, Fundacji Konrada Adenauera w Polsce i Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy w Lublinie.

Mając pełną świadomość wielu sprzyjających okoliczności, które towarzyszyły konferencji, organizatorzy konferencji składają serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom, bez których konferencja byłaby wręcz niemożliwa do zorganizowania albo zostałaby znacznie zubożona w wielu wymiarach.